

**МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

ЗАТВЕРДЖЕНО:
протокол засідання кафедри
«27» серпня 2021 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВКПІ 2.2.2 ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма «Політологія»

спеціальність 052 Політологія

факультет Історичний

2021-2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин» для здобувачів ОПП «Політологія» спеціальності 052 Політологія.

Розробники:

Константинова Ю. В., к. іст. н., доцент кафедри політології та міжнародних відносин МДУ

© Константинова Ю. В., 2021

© Маріупольський державний університет, 2021

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: Денна форма – 4 Заочна форма - 6	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>	Вибіркова з циклу дисциплін професійної підготовки	
Семестрових модулів – 3	ОПП «Політологія» Спеціальність <u>052 Політологія</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		III-й	III-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: так		Семестр	
Загальна кількість годин: Денна форма – 120 год. Заочна форма – 180 год.		V-й	V-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4		28 год.	24 год.
	Практичні, семінарські		
	12 год.	12 год.	
	Самостійна робота		
	78 год.	142 год.	
	Індивідуальні завдання:		
	2 год.	2 год.	
	Вид контролю: Залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 / 80

для заочної форми навчання – 36 / 144

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни - формування у студентів розуміння логіки розвитку світового політичного процесу, навиків аналізу причинно-наслідкових зв'язків між подіями і явищами на основі знання процесів історичного розвитку міжнародних відносин.

Завдання:

- сформувати уявлення про фактори, під впливом яких розвивалися міжнародні відносини в цілому та зовнішньої політики держав;
- визначити тенденції і процеси, які вплинули на розвиток міжнародних відносин, їх особливості та специфіку у певний історичний період;
- формування бачення розвитку міжнародних відносин крізь призму системності, структуралізму, у контексті розвитку історичних процесів у певний період історії;
- сприяти глибокому розумінню студентами логіки розвитку як історичного процесу в цілому, так і міжнародних відносин

Змістовні модулі:

1. Міжнародні відносини до Вестфальського миру
2. Вестфальська та Віденська системи міжнародних відносин
3. Міжнародні відносини у XX – на початку XXI СТ.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі – вибіркова з циклу дисциплін професійної підготовки.

Передумови для вивчення дисципліни – опанування знаннями та навичками з дисциплін «Політична географія», «Історія цивілізацій».

Перелік компетентностей

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.
Загальні компетентності	<p>ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p> <p>СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p> <p>СК10. Здатність розуміти історію, природу і етапи розвитку міжнародних відносин, а також, основні наукові парадигми, що розкривають зміст, характер і тенденції розвитку сучасної світової політики і міжнародних відносин, діяльність міжнародних інститутів.</p> <p>СК12. Здатність володіти методами структурно-функціонального аналізу політичних і економічних інститутів різних країн і регіонів світу з врахуванням їхньої історико-культурної специфіки.</p>
Результати навчання	<p>ПР03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.</p> <p>ПР05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>ПР06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>ПР09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.</p> <p>ПР10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p> <p>ПР12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>ПР16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.</p>

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ДО ВЕСТФАЛЬСЬКОГО МИРУ

- Тема 1. Вступ. Предмет та завдання дисципліни.
 Тема 2. Міжнародні відносини у Стародавньому світі.
 Тема 3. Міжнародні відносини в епоху Середньовіччя.
 Тема 4. Міжнародні відносини у XVI ст.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ВЕСТФАЛЬСЬКА ТА ВІДЕНСЬКА СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

- Тема 5. Передумови та становлення Вестфальської системи міжнародних відносин.
 Тема 6. Війни і дипломатія у XVIII ст. Перерозподіл та перегрупування сил у Європі
 Тема 7. Політика великих держав в роки Французької революції та наполеонівських війн.
 Тема 8. Віденська система міжнародних відносин

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У XX – НА ПОЧАТКУ XXI СТ.

- Тема 9. Міжнародні відносини у епоху світових війн
 Тема 10. Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин
 Тема 11. Міжнародні відносини на зламі XX-XXI століть
 Тема 12. Незалежна Україна в сучасних міжнародних відносинах

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі					
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	ін д	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.													
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ДО ВЕСТФАЛЬСЬКОГО МИРУ													
Тема 1. Вступ. Предмет та завдання дисципліни.	3	2				1	3	2				1	
Тема 2. Міжнародні відносини у Стародавньому світі.	3	2				1	3	2				1	
Тема 3. Міжнародні відносини в епоху Середньовіччя.	7	2	2			3	7	2	2			3	
Тема 4. Міжнародні відносини у XVI ст.	3	2				1	3	2				1	
ІНДЗ 1.	11					1	10	34				1	33
Разом за ЗМ 1.	27	8	2			1	16	50	8	2		1	39
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.													
ВЕСТФАЛЬСЬКА ТА ВІДЕНСЬКА СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН													
Тема 5. Передумови та становлення Вестфальської системи міжнародних відносин.	3	2				1	3	2				1	

Тема 6. Війни і дипломатія у XVIII ст. Перерозподіл та перегрупування сил у Європі	3	2			1	3	2				1
Тема 7. Політика великих держав в роки Французької революції та наполеонівських війн.	3	2			1	3	2				1
Тема 8. Віденська система міжнародних відносин.	7	2	2		3	7	2	2			3
Разом за ЗМ 2.	16	8	2		6	16	8	2			6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.											
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У XX – НА ПОЧАТКУ XXI СТ.											
Тема 9. Міжнародні відносини у епоху світових війн	14	4	4		6	11	2	4			5
Тема 10. Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин	6	4			2	3	2				1
Тема 11. Міжнародні відносини на зламі XX-XXI століть	11	2	4		5	11	2	4			5
Тема 12. Незалежна Україна в сучасних міжнародних відносинах	3	2			1	3	2				1
ІНДЗ 2.	13				1	12	41			1	40
Разом ЗМ 3.	47	12	8		1	26	69	8	8	1	52
Підготовка до заліку	30					30	45				45
Усього годин	120	28	12	-	2	78	180	24	12	2	142

5. Перелік тем та зміст практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОП
1.	<p>Тема. Міжнародні відносини в період хрестових походів</p> <p>1. Церква у міжнародних відносинах середньовіччя.</p> <p>2. Боротьба між церковною та світською владою у Західній Європі за домінування.</p> <p>3. Хрестові походи як одна зі стадій боротьби між Заходом та Сходом.</p> <p>4. Причини походів. Заклики папи Урбана II та перший хрестовий поход (1096-1099).</p> <p>5. Держави хрестоносців. Духовно-лицарські ордени.</p> <p>6. Цивілізаційні наслідки</p>	Визначити основні риси міжнародних відносин під час хрестових походів	2	РН03, РН05, РН06, РН09, РН10, РН12, РН16

	хрестових походів.			
2.	<p>Тема. Формування блокової системи у Європі в останній третині XIX – на початку XX ст.</p> <p>1. «Союз трьох імператорів» в контексті міжнародних відносин II пол. XIX ст.</p> <p>2. Близькосхідна криза 1875 – 1877 рр.</p> <p>3. Російсько-турецька війна в міжнародних відносинах 70-х рр. XIX ст. Берлінський конгрес 1878 р.</p> <p>4. Троїстий союз: передумови формування, процес створення, основні етапи діяльності.</p> <p>5. Російсько-французькі відносини в останній третині XIX ст.</p> <p>6. Французько-англійські відносини в останній третині XIX ст.</p> <p>7. Англійсько-германські відносини в останній третині XIX – на початку XX ст.</p> <p>8. Антанта: передумови формування, процес створення, основні етапи діяльності.</p>	Поглибити знання щодо процесу формування блокової системи у Європі	2	RH03, RH05, RH06, RH09, RH10, RH12, RH16
3.	<p>Тема. Становлення Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин</p> <p>1. Початок роботи Паризької мирної конференції. Створення Ліги Націй – першої міжнародної організації з підтримання миру та безпеки.</p> <p>2. Німецьке питання на Паризькій конференції. Версальський мирний договір.</p> <p>3. Мирні договори з союзниками Німеччини. Територіально-державні зміни у Центральній та Східній Європі. Ліквідація Османської імперії.</p> <p>4. Вашингтонська конференція та її рішення з проблем міжнародного врегулювання у АТР.</p> <p>5. Версальсько-Вашингтонська система МВ та її основні характеристики.</p>	Розглянути процес становлення Версальсько-Вашингтонської системи.	4	RH03, RH05, RH06, RH09, RH10, RH12, RH16

4.	<p>Тема. Міжнародні відносини у постбіполярний період</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Новий світовий порядок» та утвердження однополярного світу. 2. Євроінтеграційні процеси на сучасному етапі. Утворення Європейського Союзу та етапи розширення. 3. Розширення НАТО та проблема реформування блоку. Роль Північноатлантичного альянсу в сучасному світі. 4. ОБСЄ та її роль в сучасних міжнародних відносинах. 5. Міжнародні відносини в умовах Балканських війн (1991 – 2001 рр.). 6. Арабсько-ізраїльські відносини в 90-і рр. ХХ ст. 7. Міжнародні відносини на пострадянському просторі. Основні інтеграційні проекти. 8. Теракти 11 вересня 2001 р. та їх вплив на міжнародні відносини. Перехід до багатопольярного світу. 9. Війна в Афганістані (2001 – 2014 рр.) та її вплив на міжнародні відносини. 10. Війна в Іраку (2003 – 2011 рр.) та її вплив на міжнародні відносини. 11. Російська агресія в Україні та її вплив на міжнародні відносини. 	Визначити особливості міжнародних відносин у постбіполярний період	4	PH03, PH05, PH06, PH09, PH10, PH12, PH16
Разом:			12	

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	14
2.	Підготовка до семінарських занять.	12
3.	Виконання індивідуальних завдань (есе, аналітичні записки)	22
4.	Підготовка до заліку	30
Разом:		78

7. Індивідуальні завдання

ІНДЗ 1. Складіть план-проспект за визначеними викладачем темами модулю.

ІНДЗ 2. Заповнити таблицю «Порівняльні характеристики міжнародних систем»

8. Методи навчання

В процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: демонстрація матеріалу за допомогою мультимедіа засобів; практичні: контрольні роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання. Крім того, важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності студентів.

Основними формами навчання є лекції, семінарські завдання, самостійна робота студентів.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та семінарських занять, а також за результатами виконання здобувачем вищої освіти завдань для самостійної роботи (есе, аналітичні записки).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі екзамену.

Питання до заліку

1. Міжнародні відносини: поняття, об'єкт, суб'єкт, види та рівні.
2. Основні риси міжнародних відносин періодів Стародавнього світу та античності.
3. Основні риси міжнародних відносин доби середньовіччя.
4. Виникнення національних держав.
5. Великі географічні відкриття та їх вплив на міжнародні відносини.
6. Державний суверенітет проти принципу універсалізму в міжнародних відносинах. Становлення принципу державного інтересу.
7. Принцип європейської рівноваги.
8. Основні риси Вестфальської системи міжнародних відносин.
9. Вестфальський мир та початок політичної гегемонії Франції у Європі.
10. Війна американських колоній за незалежність та позиції європейських держав. Утворення США та їх взаємовідносини з великими державами.
11. Французька революція 1789-1794 рр.
12. Зовнішня політика Наполеона Бонапарта.
13. Віденський конгрес.
14. Загальна характеристика Віденської системи міжнародних відносин.
15. Європейський концерт 1815-1848 рр.
16. Утворення Священного союзу.
17. Об'єднання Італії та Німеччини.
18. Формування військово-політичних блоків у Європі.
19. Міжнародні відносини в роки Першої світової війни.
20. Паризька мирна конференція. Створення Ліги Націй.
21. Вашингтонська конференція 1921-1922 рр. та її рішення.
22. Загальна характеристика Версальсько-Вашингтонської системи.
23. Міжнародні відносини у Європі та на далекому Сході у 1920-ті роки.
24. Міжнародні відносини у Європі та на далекому Сході у 1930-ті роки.
25. Криза Версальсько-Вашингтонської системи.
26. Міжнародні відносини у 1941 – 1945 рр.
27. Формування Антигітлеровської коаліції.
28. Основні риси та етапи розвитку Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин.
29. Причини виникнення холодної війни, її зміст, основні напрямки конфронтації.
30. Деколонізаційні процеси в Азії та Африці та їх вплив на розвиток міжнародних відносин.
31. Роль ООН та інших міжнародних організацій в роки холодної війни.

32. Розпад біполярного та формування одно полярного світу у першій половині 1990-х рр.
33. Еволюція системи міжнародних відносин наприкінці 1990-х – на початку 2000-х рр. Формування багатополарності.
34. Міжнародні кризи початку XXI ст. Події 11 вересня 2001 року.
35. Інтеграційні процеси кінця XX – початку XXI ст.
36. Створення Європейського Союзу та його розширення.
37. Роль Північноатлантичного альянсу в сучасному світі.
38. Світова економічна криза та її вплив на міжнародні відносини.
39. Євроінтеграційний вибір України.
40. Російська агресія в Україні та її вплив на міжнародні відносини.

Після атестаційний моніторинг проводиться у вигляді ректорської контрольної роботи, що передбачає виконання тестових завдань на навчальному порталі МДУ.

10. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно розв'язав усі завдання.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно розв'язав більшість завдань.
3	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно розв'язав половину завдань.
2	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно розв'язав меншість завдань.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно розв'язав окремі завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
0	відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1	фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
2	демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
3	демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
45-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
35-44	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
25-34	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.
15-24	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та

	письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю
1-14	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Змістовний модуль 1			
Семинарське заняття 1.	4	0,15	3
МКР	12	0,4	5
Виконання ІЗ	11	0,4	28
Змістовний модуль 2			
Семинарське заняття 2.	4	0,15	3
МКР	12	0,4	5
Змістовний модуль 3			
Семинарське заняття 3.	8	0,3	6
Семинарське заняття 4.	8	0,3	6
МКР	18	0,5	5
Виконання ІЗ	13	0,4	30
Підготовка і складання екзамену	30	1	25
Підсумок	120	4	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук, мультимедіа-проектор, ОС Windows, пакет Microsoft Office, ресурси Moodle, Google Meet.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Балух В. О., Макара Ю. І. Історія Стародавньої Греції: Курс лекцій. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 420 с.
2. Зінченко А. Л. Історія дипломатії : від давнини до нового часу : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вінниця: Нова книга, 2002. 433 с.
3. Дюрозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів: Пер. з фр. – К.: Основи, 1999.
4. История международных отношений. 1945—2008: Учеб. пособие для студентов вузов / А. Д. Богатуров, В. В. Аверков. М.: Аспект Пресс, 2010. -520 с.
5. История международных отношений: В трех томах: Учебник / Под ред. А. В. Торкунова, М.: Аспект Пресс, 2012.
6. Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики: ХХ – початок ХХІ ст. : навч. посіб. / В.Ф. Салабай, І.Д. Дудко, В. Борисенко та ін. К. : КНЕУ, 2006. 368 с.
7. Копель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи. Світова політика. К.:ФАДА, ЛТД, 2001. 224с.
8. Коппель О.Л. Міжнародні системи. Світова політика: Навчальний посібник. К.,2001. 224 с.
9. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу: Курс лекцій: Навч. посіб. К.: Либідь, 1996. 480 с.
10. Крушинський В.Ю., Манжола В.А. Міжнародні відносини та світова політика. 1945-1980. Дати. Події. Факти. К., 2007. 192 с.
11. Марущак М.Й. Історія дипломатії ХХ століття: Курс лекцій. Львів: Вид-во «Бескид Біт», 2003. 304 с.
12. Міжнародні системи і глобальний розвиток : підручник / Кер. авт. колективу О.А. Коппель; за ред. Л.В. Губерського, В.А. Манжолі. К., 2008. 606 с.
13. Турчин Я.Б., Демчишак Р.Б., Плазова Т.І. Історія міжнародних відносин (від Стародавнього світу до початку ХХ ст.): навч. посіб. Львів : вид-во Львівської політехніки, 2013. 140 с.
14. Цветков Т.М. Міжнародні відносини і зовнішня політика (1917 — 1945 рр.). К., Либідь, 1997.
15. Эннио ди Нольфа История международных отношений (1918-1999 рр). – М., 2000.

Додаткові:

16. Батюк В. Лекции по истории международных отношений в новое время (1648 – 1918). М., 2003. 260 с. URL: <https://ru.calameo.com/books/000916957f58aaa8367a0> (04.06.2021).
17. Виппер Р. История нового времени: Учебное пособие. К. : Ника-центр; Вист-С, 1997. 621 с.
18. Всемирная история: Учебник для вузов / Под ред. Г.Б. Поляка, А.Н. Марковой. М : ЮНИТИ, 2001. 496 с. URL: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/Polak/index.php (04.06.2021).
19. Гончар Б. Всесвітня історія. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/215-vsесvtnya-storya-gonchar-bm.html> (04.06.2021).
20. Документи та матеріали з історії міжнародних відносин періоду холодної війни / Укл.: О. І. Сич, А. В. Мінаєв. Чернівці: Рута, 2008.
21. История стран Европы и Америки в Новое время: в 2-х ч. / Под ред. В. С. Бондарчука. М. : 2011. Ч. 1. 352 с., Ч. 2. 384 с. URL: https://alleng.org/d/hist_vm/hist200.htm (04.06.2021).

22. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648–1918) : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / І. Хижняк. К. : ДП «Вид. дім «Персонал»», 2009. 224 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p10_15.pdf (04.06.2021).
23. Новая история стран Европы и Америки. XVI – XIX века. В 3 ч. / Под ред. А. Родригеса, М. Пономарева. М. : 2005 – 2010. URL: https://alleng.org/d/hist_vm/hist201.htm (04.06.2021).
24. От Вестфальского мира до окончания Первой мировой войны / А. Ревякин, Н. Васильева. История международных отношений: В трех томах: Учебник / Под ред. А. Торкунова, М. Наринского. М. : Аспект Пресс, 2012. 400 с.
25. Парфенов И. Колониальная экспансия Великобритании в последней трети XIX века.
26. Сич О. І., Мінаєв А. В. Світ у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.: основні тенденції політичного та соціально-економічного розвитку: Навчальний посібник. Чернівці: Наші книги, 2010.
27. Хрестоматия по истории международных отношений / Сост. Д. Кузнецов. В 5-ти книгах. Книга 3. Новое время. Благовещенск, 2013. 1024 с.
28. Хрестоматия по истории Нового времени стран Европы и Америки Книга 1: Внутриполитическое развитие. Часть 1 : XVII – XVIII вв. / Составитель Д. Кузнецов. URL: http://kuznetsov.ucoz.org/books/khrestomatija_kniga_1-chast_1.pdf (04.06.2021).
29. Хрестоматия по истории Нового времени стран Европы и Америки Книга 2. Международные отношения в 1648 – 1918 гг. / Составитель Д. Кузнецов. URL: http://kuznetsov.ucoz.org/books/khrestomatija_kniga_2.pdf (04.06.2021).
30. Хрестоматия. Современные международные отношения / Сост. Д.В. Кузнецов. В 2-х книгах. Книга 1. Мир. Благовещенск, 2014. 2006 с.

14. Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;
- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;
- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут

Анкетування з академічної доброчесності:
<https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVI-dsENos1SCDRHfUpGia1YklgQK8j0/edit>

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

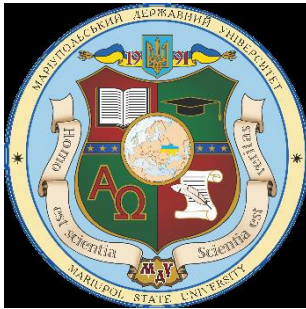
Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за

рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

15. Загальна інформація про навчальну дисципліну

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Історія міжнародних відносин
Освітня програма	Політологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Кафедра, яка здійснює викладання	Політології та міжнародних відносин
Викладач ПІБ, посада	Константинова Юлія Василівна, доцент кафедри політології та міжнародних відносин
Електронна адреса викладача	u.konstantynova@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості онлайн консультування)	Четвер кожного тижня, 13.30, каб. 205 (Історичний факультет) або онлайн (платформи Google Meet, Viber)
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7812
Компетентності та програмні результати навчання	ЗК 03, ЗК05, ЗК06 СК 03, СК05, СК06, СК10, СК12 РН03, РН05, РН06, РН09, РН10, РН12, РН16

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	семінар.		
I-й	120/4	28	12	Есе, ІНДЗ	Залік

Завідувач кафедри

Олена ГІЛЬЧЕНКО

Гарант ОП

Юлія КОНСТАНТИНОВА